

Személynévkutatás a Muravidéken (A vezeté-, kereszt-, bece- és ragadványnevek vizsgálata)

Jelen tanulmányban a muravidéki kétnyelvű falvak magyar és részben szlovén személyneveinek vizsgálata kapcsán az antroponímia, illetőleg az onomasztika személyneveket, emberneveket felölelő nyelvtudományi ágazatával, annak vezeté-, kereszt-, bece- és ragadványnévi anyagának a problematikájával foglalkozom behatóbban a Muravidék ún. három tájegysége – Göcsej, Hetés, Őrség – 28 településének személynévanyaga keretében.

Ez a kivonattanulmány a maga nemében úttörő, hiszen a Szlovén Köztársaságban az őslakosságú magyarságnak és a velük több évszázada együtt élő szlovéneknek ilyen jellegű tudományos kutatását még nem végezték el.

Írásomban 10460 személy névanyagát tárgyalom a teljesség igénye nélkül; inkább csak felsorolásszerűen. A vezetékevek esetében nem térek ki az eredeti anyakönyvezés gondjaira, a névcsonkításokra és -szlovénesítésekre, pl. *Gyoha*, *Völgyi* és *Vörös* helyett *Joha*, *Velgi* és *Veres*, amelyek nagyban érvényesülnek a keresztnévek hivatalos bejegyzéseikor is, pl. *Ferenc*, *István*, *Aranka*, *Gyöngyi* helyett *Franc*, *Štefan*, *Zlatica*, *Biserka*. Tárgyalom még az alapnévi keresztnéveket és ezek becenévi változatait ugyancsak a három tájegység és falvaik szerint. A megkülönböztető nevek vizsgálatában kitérek az igazi ragadványnevekre és gúnynevekre (csúfnevekre), valamint ezek keletkezésére, öröklésére, szerkezetére és hangulatára különböző típusokba foglalva.

Munkámat egy szinte már kész muravidéki személynév-monográfia anyaga alapján állítottam össze, amely feloleli a Mura mentén élő összmagyarság teljes névanyagát, kiegészítve némileg azon szlovének személyneveivel is, akik velük együtt élnek a faluközösségben. Itt jegyzem meg, hogy összefoglaló munkámba beépítettem ÖRDÖG FERENC Hetésben gyűjtött névanyagát is.

Meggyőződésem, hogy a határokon kívül történő személynév kutatásnak óriási társadalmi-politikai és nemzettöredék-megvédő jelentősége is van a névtudományi értéke mellett a kisebbségi sorba kényszerült magyarság létének az alakulásában, különösen akkor, ha az eredményeket nyilvánosságra hozza, és belőlük tanulságokat von le, távlati nemzetpolitikai útmutatásokat próbál kijelölni a társadalmi-közösségi megoldások érdekében.

A személynév kutatás és eredményeinek felhasználása szoros összefüggésben van az identitástudattal, a személyiséget meghatározó jegyekkel, a nemzeti magatartásformákkal stb., s azok függvénye is; ezért mindez a kisebbségi magyarsági lét fennmaradását szolgáló megközelítést is igényel. Így kell vele foglalkozni, illetőleg ezeket a szempontokat is figyelembe kell venni a vizsgálódáskor.

A muravidéki magyar, illetőleg kétnyelvű települések személynévvizsgálatát a három tájegységen belül a következő falvakra és az adatközlőknek az alábbi, kutatópontonkénti számára alapoztam:

Göcsej:		Hetés:		Őrség:	
1. Alsólakos	315	1. Bánuta	97	1. Csekefa	155
2. Csente	710	2. Dobronak	1022	2. Domonkosfa	451
3. Felsőlakos	514	3. Göntérháza	322	3. Hodos	391
4. Gyertyános	441	4. Hídvég	155	4. Kapornak	195
5. Hármasmalom	238	5. Hosszúfalu	562	5. Kisfalu	68
6. Kapca	534	6. Kámaháza	105	6. Pártosfalva	283
7. Kót	144	7. Radamos	407	7. Szentlászló	300
8. Lendva	1090	8. Zsitkóc	237	8. Szerdahely	125
9. Lendvahegy	87		2907		1968
10. Petesháza	746				
11. Pince	310				
12. Völgyifalu	456				
	5585				

Összesen: 28 falu, 10460 személy

A vezetéknév-vizsgálat bemutatásában szempontjaim a következők:

A göcseji, hetési és őrségi falvak vezetéksorrendben. Falvak szerinti felsorolás. Az öt leggyakrabban előforduló vezetéknév jelölése. Megállapítom a vezetéksorrend számát minden falu személyére vonatkoztatva a három tájegységen, részben azok típusát, de külön nem foglalkozom az eredetiségükkel. Ezt követően összesítve közlöm a muravidéki, főleg magyar vezetéksorrend ábécé sorrendi adattárát. Itt figyelembe veszem a magyar és szlovén írásmódot; majd megadom a három régió összesített vezetéksorrendjét az öt leggyakrabban előfordulót.

Göcsej				Hetés				Őrség			
			%				%				%
1.	Horvát/Horváth	348	6,23	Horváth	164	5,64		Horváth/Horvát	71	3,60	
2.	Tót/Tóth	171	3,06	Göncz	127	4,36		Kercsmár/Kerčmar	66	3,15	
3.	Vida	168	3,00	Szomi	120	4,12		Ábrahám	49	2,48	
4.	Varga	147	2,63	Varga	101	3,47		Könye	43	2,18	
5.	Fehér	144	2,57	Gaál	94	3,23		Sánca/Šanca	41	2,08	

A vizsgált 5585 göcseji személynek **543-féle**, a 2907 hetési személynek **264-féle** és az 1968 őrségi személynek **324-féle** vezetéksorrend van.

A három muravidéki tájegységen vizsgált 10460 személy vezetéknéve közül az alábbi tíz a leggyakoribb:

1. Horváth/Horvát/Horvat	583	5,57 %
2. Tóth/Tót/Tot	257	2,46 %
3. Varga	253	2,42 %
4. Fehér/Feher	231	2,21 %
5. Göncz/Gönc	227	2,17 %
6. Vida	199	1,90 %
7. Szomi/Somi	185	1,77 %
8. Szabó/Sabo	177	1,69 %
9. Kercksmár/Kerčmar	173	1,65 %
10. Gaál/Gál/Gal	169	1,61 %

Muravidéken a *Göncz* vezetéknév Hídvégen az összes vezetéknévnek a 37,41%-át, Szerdahelyen a *Vörös* 17,60%-át, Völgyifaluban pedig a *Tóth* 13,59%-át teszi ki. Ezek a leggyakrabban előfordulók. A legkisebb megterheltségű vezetéknévek a *Horváth* Dobronakon (6,55%), ugyancsak a *Horváth* Lendván (4,49%) és a *Lacó* Kapornakon (6,15%).

A legváltozatosabb vezetéknévek Kisfaluban vannak. A 68 vezetéknév között 35-féle a változat, vagyis 51,47%. Hasonló vezetéknéve szinte csak két-két sze-mélynek van. Ugyancsak gazdag a vezetéknévállomány Szerdahelyen (29,60%), Lendvahegyen (32,18%), míg Dobronakon az 1022 személynek csak 121-féle a vezetéknéve, vagyis 11,83%. Hasonló vezetéknév-szegényedés tapasztalható még Göntérházán (14,59%), Hídvégen (14,19%) és Radamosban (14,41%) is.

A muravidéki települések vezetéknéveinek táblázatos bemutatása

Göcsej 12 falujában a legmegterheltebb vezetéknévek előfordulása és százaléka

1.	Alsólakos	315	Magyar	27	8,57 %
2.	Csente	710	Horváth	66	9,27 %
3.	Felsőlakos	514	Horváth	52	10,11 %
4.	Gyertyános	441	Szarjas	27	6,12 %
5.	Hármashalom	238	Gerencsér	18	7,56 %
6.	Kapca	534	Horváth	48	8,98 %
7.	Kót	144	Lipics/Horváth	13	9,02 %
8.	Lendva	1090	Horváth	49	4,49 %
9.	Lendvahegy	87	Magyar	9	10,34 %
10.	Petesháza	746	Vida	38	5,09 %
11.	Pince	310	Fehér	20	6,45 %
12.	Völgyifalu	456	Tóth	62	13,59 %

Hetés 8 falujában a leggyakoribb vezetéknevek előfordulása és százaléka:

1.	Bánuta	97	Szomi	14	14,43 %
2.	Dobronak	1022	Horváth	67	6,55 %
3.	Göntérháza	322	Gaál	41	12,73 %
4.	Hídvég	155	Göncz	58	37,41 %
5.	Hosszúfalu	562	Horváth	39	6,93 %
6.	Kámaháza	105	Soós	13	12,38 %
7.	Radamos	407	Szomi	58	14,25 %
8.	Zsitkóc	237	Horváth	38	16,03 %

Őrség 8 falujában a legmegterheltebb vezetéknevek előfordulása és százaléka:

1.	Csekefa	155	Kakas	22	14,19 %
2.	Domonkosfa	451	Sánca	34	7,53 %
3.	Hodos	391	Ábrahám	40	10,23 %
4.	Kapornak	195	Lacó	12	6,15 %
5.	Kisfalu	68	Kolosa	6	8,82 %
6.	Pártosfalva	283	Malacsics	21	7,42 %
7.	Szentlászló	300	Kálmán	20	6,66 %
8.	Szerdahely	125	Vörös	22	17,60 %

A három tájegység falvainak, illetőleg lakosságának kereszt- és becenévi vizsgálata

Települések szerint megállapítom, lejegyzem a férfi és női keresztneveket ábécé sorrendben. Először az alapnévi keresztnevet írom le, majd annak becenévi változatát vagy változatait, hiszen sok alapnévi keresztnévnek, amelyet általában anyakönyveznek, több becéző alakja él a faluközösségek nyelvhasználatában, pl. *Ferenc: Ferike, Feri, Ferku* stb.; *Ilona: Ili, Ila, Ilus Ilonka* stb. Végül megadom még minden faluból a három leggyakrabban előforduló keresztnevet.

Külön táblázatokban is szemléltetem összesítve a tájegységenként és falvanként feldolgozott férfi és női keresztneveket: a települések megnevezése, a lakosság számának a megadása, a keresztnevek előfordulása és változatai, valamint azok gyakoriságának száma és százaléka szerint.

A göcseji férfi keresztnévek falvankénti összesítése

Helységnev		Férfiak száma	Keresztnév		A leggyakoribb keresztnév	száma %	
			előfordulása	változata			
1.	Alsólakos	151	51	67	István/Štefan/István Jenő	30	19,80
2.	Csente	363	74	96	József/Jožef	63	17,40
3.	Felsőlakos	250	47	56	József	53	25,20
4.	Gyertyános	206	46	60	István/Štefan	47	22,81
5.	Hármasmalom	112	38	48	József/Jožef	21	18,75
6.	Kapca	247	57	76	József/Jože/Jožef	51	20,64
7.	Kót	72	26	34	József	17	23,61
8.	Lendva	501	100	139	József/Jožef	80	15,96
9.	Lendvahegy	45	23	29	József	8	17,77
10.	Petesháza	354	84	120	István/Štefan	65	18,36
11.	Pince	147	36	48	József/Jože	31	21,08
12.	Völgyifalu	211	49	60	István/Štefan József/Jožef/Josip	42	19,20

A göcseji női keresztnévek falvankénti összesítése

Helységnev		Nők száma	Keresztnév		A leggyakoribb keresztnév	száma %	
			előfordulása	változata			
1.	Alsólakos	164	68	96	Mária/Marija	22	13,41
2.	Csente	347	90	125	Mária/Marija	49	14,12
3.	Felsőlakos	264	51	89	Mária	44	16,66
4.	Gyertyános	235	53	82	Katalin	36	16,31
5.	Hármasmalom	126	52	67	Mária/Marija	28	22,22
6.	Kapca	287	67	104	Mária/Marija	65	19,16
7.	Kót	72	32	46	Mária/Marija	13	18,05
8.	Lendva	589	172	264	Mária/Marija	70	11,88
9.	Lendvahegy	42	28	30	Mária	7	16,66
10.	Petesháza	392	103	155	Mária/Marija	54	13,77
11.	Pince	163	40	58	Mária/Marija	28	17,77
12.	Völgyifalu	245	63	82	Rozália	33	13,46

A hetési férfi keresztnévek falvankénti összesítése

Helységnév		Férfiak száma	Keresztnév		A leggyakoribb keresztnév	száma %	
			előfordulása	változata			
1.	Bánuta	42	10	16	József	11	26,19
2.	Dobronak	528	47	69	Ferenc	87	16,47
3.	Göntérháza	154	30	44	József	33	21,42
4.	Hídvég	68	21	29	József	13	19,11
5.	Hosszúfalva	280	36	68	József	60	21,42
6.	Kámaháza	50	20	26	József	11	22,00
7.	Radamos	194	29	48	István	37	19,07
8.	Zsitkóc	104	23	32	István	19	18,26

A hetési női keresztnévek falvankénti összesítése

Helységnév		Nők száma	Keresztnév		A leggyakoribb keresztnév	száma %	
			előfordulása	változata			
1.	Bánuta	55	16	29	Rozália	9	16,36
2.	Dobronak	494	60	112	Mária	96	19,43
3.	Göntérháza	168	37	62	Rozália	22	13,09
4.	Hídvég	87	23	41	Katalin	14	16,09
5.	Hosszúfalva	282	40	70	Mária	50	17,73
6.	Kámaháza	55	23	32	Mária	11	20,00
7.	Radamos	213	36	57	Mária	36	16,90
8.	Zsitkóc	133	22	42	Mária	26	19,54

Az őrési férfi keresztnévek falvankénti összesítése

Helységnev		Férfiak száma	Keresztnév		A leggyakoribb keresztnév	száma		%
			előfordulása	változata				
1.	Csekefa	78	32	36	Ernő	10	12,82	
2.	Domonkosfa	213	70	84	József/Jožef/Josip	19	8,92	
3.	Hodos	195	66	83	Ferenc/Franc	22	11,28	
4.	Kapornak	98	40	53	János/Janez	14	14,28	
5.	Kisfalu	32	19	22	István József	15	62,00	
6.	Pártosfalva	136	53	68	József/Josip/Jožef	16	11,76	
7.	Szentlászló	147	50	61	István/Štefan/Stjepan	14	9,52	
8.	Szerdahely	64	28	35	Gyula	9	14,06	

Az őrési női keresztnévek falvankénti összesítése

Helységnev		Nők száma	Keresztnév		A leggyakoribb keresztnév	száma		%
			előfordulása	változata				
1.	Csekefa	77	34	43	Mária/Marija	12	15,58	
2.	Domonkosfa	238	76	112	Mária/Marija	21	8,82	
3.	Hodos	196	80	109	Margit/Margareta	18	9,18	
4.	Kapornak	97	44	55	Mária	7	7,21	
5.	Kisfalu	36	22	23	Mária	5	13,88	
6.	Pártosfalva	147	69	89	Mária/Marija	24	16,32	
7.	Szentlászló	153	58	70	Gizella	16	10,25	
8.	Szerdahely	61	32	37	Irén	9	14,75	

A göcseji, hetési és őrési falvakban vizsgált személyek keresztnév-féleségeinek és változatainak jelölésénél főleg ÖRDÖG FERENC tipizálását vettem figyelembe, pl.

Megszólítás:

vagy 1. Alapnévi kifejezési formák

1. a.) Alapnévvel

a.) Változatlan alakok

b.) A keresztnév becéző formájával

b.) Népies alakok

2. Egyéb módon

2. Becenévi alakok

3. A keresztnév felderítetlen

A Muravidéken élő magyarok (részben szlovének) ragadványneveinek és gúnyneveinek vizsgálata

A névadás indítékainak négy fő csoportja a következő:

A csoport: A névadás indítéka az elnevezett személyen kívüli okokban keresendő, vagyis ezek a nevek a pontos vagy az egyszerűbb megkülönböztetés eredményeként keletkeztek, pl. *Tarisznyás Böske*.

B csoport: A névadás indítéka az elnevezett személlyel (tulajdonságával, viselkedésével, beszédmódjával, életkörülményeivel stb.) kapcsolatos, pl. *Torkos Gál*.

C csoport: A névadás indítéka az idegenszerűség: a vezetéknev vagy keresztnév idegen volta, nehézkes kiejtése, valamint a névrövidítésre való nyelvi hajlam és névváltoztatás, pl. *Pankaszovics Laci*.

D csoport: Ide azokat a ragadványneveket (említőneveket) soroltam, amelyeknek nem sikerült kiderítenem az indítékát, pl. *Tuca*.

Részletesen tárgyalom a göcseji, hetési és őrségi ragadványnevek és gúnynevek falvankénti jelenlétét, azok csoportosítását, öröklését, alakzatát, szerkezetét és utalok a hangulatukra is a névadás indítékai szerint.

A települések szerinti felsorolásokban szemléltetem a három régióban élő személyek ragadványneveit és gúnyneveit (csúfneveit) ábécé sorrendben. Megadom, illetőleg tárgyalom a négy fő csoportban levő említőnevek alcsoportjait a névadás indítékai alapján. Itt megjelölöm a gúnyneveket. Így göcsejben az A fő csoportban 29, a B fő csoportban 20, a C és D fő csoportokban pedig 1-1 alcsoportot különböztetek meg. Hetésben az A fő csoportban 41, a B fő csoportban pedig 9 alcsoportba sorolom a ragadványneveket. Őrségben az A fő csoportban 32, a B fő csoportban 10 a C és D fő csoportokban pedig 1-1 alcsoportba oszthatók az említőnevek.

Megadom még a két vagy három ragadványnevű személyek falvankénti előfordulását és eredetét is, pl. *Hétszentség-sógor:Róka Pista* (gn.) – Az első ragadványnev a személy szavajárásával (káromkodásával) kapcsolatos; a második pedig a faluba való településsel, ui. az illető személy Radamosból költözött a faluba, és az ittenieket a „róka” csúfnévvel illetik; ez utóbbi gúnynev. *Koporsus Ferku:Szadolin Ferku:Noszolics* (gn.) – Az első ragadványnev foglalkozásból ered (asztalos), a második ugyancsak kapcsolatban van a személy tevékenységével, a festéssel, méghozzá a *Sadolin* márkanévű fapáccal, míg a harmadik említőnev a testiségre utal: „nagyorrú” (az orr szlovénül nos/nosz); ez is gúnynev.

A ragadványnevek mint az említőnevek fajtája az identifikálás, azaz a megkülönböztetés végett jöttek létre. Legtöbbjüket maga a névvisező is elfogadja. Vannak közöttük jócskán olyanok is, amelyek öröklődtek vagy a személyhez kapcsolódó tulajdonságokkal, magatartásukkal stb.

hagyományozódtak vagy keletkeztek. Valamivel több viszont azoknak a száma, amelyeket a megnevezett személyek nem fogadnak el, rájuk nézve sértőek és megalázóak. Általában csak akkor használják a faluközösségekben, amikor az illető személy távol van.

A gúnynevek vagy csúfnevek hangulatát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy közülük némelyek erősen gúnyosak, csúfolódó jellegűek, s a viselőjüket nevetséges színben tüntetik föl, pl. megalázó a *Fostos Jóska* és a *Kanca Böske*. Más esetekben viszont a gúnyossághoz pozitív jelentés és mozzanat is járulhat, azaz társulhat. Ilyenkor megváltozik annak jelentése és tartalma, pl. a *Baszus Jancsi* ragadványnévről inkább azt állapíthatjuk meg, hogy nem lekicsinylő, hanem az ellenkezője, de hasonló a helyzet a *Fasza Pista* gúnynév esetében is, amely adott összefüggésben ugyancsak pozitív értelmű lehet.

A ragadványnevek szerkezetét vizsgálva, az elemeik szerinti négy csoportban összesen 20-féle típus különböztethető meg:

- a.) Egyeleműek: 1 típus: *Gunyár* (gn.)
- b.) Kételeműek: 6 típus: *Gatyás Szomi*
- c.) Háromeleműek: 10 típus: *Báhegyi Vida Jancsi*
- d.) Négyeleműek 3 típus: *Kelenc Pali Vendel Ilonka* – Ezek közül a leggyakoribb a ragadványnév és keresztnév (RK) szerkezeti típus.

A muravidéki ragadványnevek falvankénti megoszlása

	Göcsej			Hetés			Őrség		
	Helységnév	Gyako- riság	%	Helységnév	Gyako- riság	%	Helységnév	Gyako- riság	%
1.	Alsólakos	102	32,38	Bánuta	40	41,23	Csekefa	78	50,32
2.	Csente	156	21,97	Dobronak	326	31,89	Domonkosfa	320	70,95
3.	Felsőlakos	246	45,22	Göntérháza	88	27,32	Hodos	102	26,08
4.	Gyertyános	130	29,47	Hídvég	45	29,03	Kapornak	80	41,02
5.	Hármashalom	93	39,07	Hosszúfalu	149	26,51	Kisfalu	15	22,05
6.	Kapca	225	42,13	Kámaháza	4	3,80	Pártosfalva	158	55,83
7.	Kót	76	52,77	Radamos	160	39,31	Szentlászló	47	15,66
8.	Lendva	280	25,68	Zsitkóc	55	23,20	Szerdahely	93	74,40
9.	Lendvahegy	18	20,68	867			893		
10.	Petesháza	191	25,60						
11.	Pince	127	40,96						
12.	Völgyifalu	261	57,23						

1865

A Lendva környéki (muravidéki) főleg magyar lakosú falvakban 3625 ragadványnevet találtam. Biztos vagyok abban, hogy ennél még több is lehet,

hiszen adatközlőim nem tudhatták minden személy ragadványnevét, de az is előfordulhatott, hogy szubjektív vagy objektív okok miatt elhallgatták azokat. A 3625 említőnév az általam vizsgált 10460 személy megnevezéséhez viszonyítva elég magas: 34,65%, vagyis átlagosan minden harmadik személynek van megkülönböztető neve, illetőleg ragadványneve. A legtöbb ragadványnév a lakosság számához arányítva Szerdahelyen (93: 74,40%) és Domonkosfán (320: 70,95%) van, a legkevesebb pedig Kámaházán (4: 3,80%) és Szentlászlón (47: 15,66%).

Ennek a tudományos gyűjtési-kutatási munkának az is célja, hogy megmentse a még meglevő és élő muravidéki magyar személynévkincset. Azokét, akiknek a létszáma személyes becslésem szerint még mindig megvan 12000, bár a népszámlálás adatai ezt cáfolni látszanak. Mindezzel az a szándékom, hogy az utókor vagy a szerény munkámat folytató utódok még hiteles adatbázishoz juthassanak a személynevek különböző szempontú tanulmányozásakor.

VARGA JÓZSEF

„Barlangnév-tan” – barlangi helynevek Jakucs László professzor 70. születésnapjára

Bevezetés

A barlangnév-tan különböző területeket ölel föl: (1.) a barlangnevezék-tant (vagyis a barlangkutatás terminus technikusainak, „mesterszavainak” vizsgálatát); (2.) az egyes barlangok, a történelmi barlangnevek (etimológiai) bűvárlását és (3.) barlangrészek spontán és hivatalos elnevezéseinek kutatását. Az első csoport szaknyelvi-terminológiai, a második tipikus névtani, nyelvtörténeti feladat. Érthető, ha a barlangkutatók inkább az első csoportba tartozó kérdéseket vetették föl; a második csoportba sorolható neveknek jórészt ők az alkotói illetve fő használói, tudományos dokumentálásuk, kutatásuk azonban a nyelvészet szakterülete. A harmadik terület sajátos névtani kutatást igényel. Ez hagyományosan a nyelvészet feladata, de a névélettan vizsgálatában a néprajz, a folklorisztika, illetve tudománysszakok szövetségét mutató antropológiai nyelvészet vagy etnolingvisztika is a segítségünkre lehet (vö. Balázs, 1994a).